

MANUS

NR 1
MARS
2011

SVERIGES LÄROMEDELSFÖRFATTARES FÖRBUNDS TIDSKRIFT

Örjan valde att starta eget förlag

Örjan Hanson ger ut läromedel på eget förlag. FOTO: PRIVAT

Örjan Hanson, SLFF-medlem och läromedelsförfattare sedan flera år, bestämde sig för att starta eget förlag. Här berättar han om hur det gick till och förmedlar praktiska tips.

EGET Örjan är medlem i SLFF sedan år 2003. För honom var det en självklarhet att bli medlem, liksom det var självklart att, som lärare, vara medlem i LR. Han betonar också att han har fått god hjälp av SLFF vid flera tillfällen. Tips om förbundet fick han av sitt första förlag, Bonnier Utbildning.

Örjan Hanson blev färdig lärare i engelska och spanska 1986 och har tjänstgjort både på grundskola och gymnasieskola. Han har alltid tyckt om att hitta på egna övningar när han inte fullt ut gillat läroböckerna som hans klasser använt.

Större förlag

På 90-talet kontaktade han Bonnier Utbildning och fick

då göra ett övningshäfte, Bli bättre på spanska. Det blev en del två, och efter ytterligare några år började han skriva ett basläromedel, Vale, spanska för åk 6-9, också det för Bonnier Utbildning. Under arbetet med Vale hade han olika medförfattare på olika årskurser, men var ensam huvudförfattare. Det var mycket jobb men också mycket roligt, berättar han.

Örjan började sedan författa läromedel i engelska för Liber. Han berättar att han la ner mycket arbete under en lång tid med Spice, avsett för åk 6-9. Åk 6 gavs ut 2008, men marknadsfördes väldigt begränsat och sålde mycket dåligt. När materialet för åk 7 nästan var färdigt lades hela projektet ner. Örjan säger att ersättningen han fick för allt

arbete byggde på praxis och var väldigt dålig. Lägre timlön hade han aldrig haft sedan han gick på högstadiet!

– Men, säger Örjan om kontakten med sina tidigare förlag: ”Jag har haft förmånen att arbeta med duktiga redaktörer som varit bra bollplank för mig, och det har varit positivt. Negativt är att jag ibland fått känslan av att förlagen mest sett oss författare som verktyg för att tjäna så mycket pengar som möjligt.”

Vägen till eget förlag

Eftersom Örjan har varit huvudförfattare till två olika material i två olika ämnen på två olika förlag har han under tiden samlat på sig mycket kunskap. Han trodde därför att han skulle klara sig utan att jobba mot

ett förlag. Viktigt för honom var också att få bestämma själv. Han nämner som ett exempel att Liber, ett av Sveriges största förlag, trycker sina böcker i Kina, vilket leder till onödiga utsläpp och nedläggning av tryckerier här hemma. Örjan har i stället valt att trycka svanmärkta böcker i Sverige.

Först tog Örjan kontakt med ett litet företag som hjälper folk att trycka egna böcker, men efter några telefonsamtal föredrog han att klara sig själv. Det är viktigt att ha ett bra bollplank och det har han. Han arbetar med en mycket erfaren frilansredaktör som han träffade på en förlagsfest.

Det finns massor av duktiga frilansare som även gärna jobbar med små förlag. På sidan 2 i alla läromedel står de uppräknade. Det är bara att gå igenom ett antal böcker och kontakta personer som gjort saker du gillar och sedan göra upp om samarbete, berättar Örjan.

”Ibland har jag fått känslan av att förlagen mest sett oss som verktyg för att tjäna så mycket pengar som möjligt.”

Fortsättning på s. 4

Örjan har eget förlag: ”Skönt få betalt direkt”

Fortsättning från s. 1

Det är likadant när det gäller tryck, fortsätter han. Genom att säga att din bok ska se ut som en viss bok som ett tryckeri redan tryckt, får du av dem all den information du behöver. Med den informationen kan du, om du så vill, säger Örjan, gå vidare och ta in fler offerter från andra tryckerier.

Hemsida är också bra att ha och sedan finns det förstås en hel del formalia man måste ta itu med, som att registrera sitt företag och t.ex. skaffa ISBN-nummer, påpekar Örjan.

Marknadsföring

Örjan distribuerar och lager-

håller på två ställen. Det ena är Läromedia i Örebro som har avtal med både skolor och kommuner. För övrig distribution finns många alternativ. Där anlitar Örjan DC Hallstavik, som även sköter om distribution av cirkulationsexemplar till skolor. Adresslistor till skolor kan man köpa av Statistiska Centralbyrån, t.ex. en lista med alla högstadieskolor med fler än 200 elever.

Kostnader

Kostnaderna för att ge ut egna böcker är omfattande, berättar Örjan Hanson. Det kan också ta tid att komma in på marknaden. Med läromedelspaket som sträcker sig över flera årskurser

måste man därför fortsätta att producera böcker utan att veta om hela paketet kommer att bli lyckat och sälja bra. Det är där han befinner sig nu i sin egen produktion av spanskläromedlet *Gracias 7-9*, säger han. Åk 7 har sålt i ett år och åk 8 kommer ut under våren 2011, samtidigt som han måste jobba vidare med åk 9.

– Det är kanske nödvändigheten av detta långa perspektiv i både arbete och insatta pengar som är främsta anledningen till att inte ge ut böcker på eget förlag, säger Örjan. Men samtidigt är det en skön känsla att få betalt direkt i stället för att låna ut pengarna räntefritt till förlagen i över ett år. Han talar också

om att han är optimist och tror att hans nuvarande projekt ska komma in bra på marknaden. Blir det så, tillägger han, kan han tänka sig att ge ut fler böcker i framtiden.

Ytterligare tips

Det är viktigt att veta att man trivs ihop med sina medförfattare innan man börjar sin långa resa. Om det gäller ett läromedelspaket som sträcker sig över flera år, tror han också att det är viktigt att ha hunnit långt med textförfattandet o.s.v. innan man börjar dra på sig kostnader för själva produktionen.

Lena Odeldahl
Redaktionen